

FÖRSTA VECKAN »UNDER ÅRET«

MÅNDAG DEN 13 JANUARI

Läsning

1 Sam 1:1-8

I Ramataim-Sofim i Efraims bergsbygd levde en man som hette Elkana, son till Jeroham, son till Elihu, son till Tohu, son till Suf, en efraimit. Han hade två hustrur. Den ena hette Hanna, den andra Peninna. Och Peninna hade barn, men Hanna var barnlös. Den mannen begav sig år efter år upp från sin stad för att tillbe och offra åt Herren Sebaot i Silo, där Elis båda söner, Hofni och Pinehas, då var Herrens präster. En dag offrade nu Elkana. Och han brukade ge sin hustru Peninna och alla hennes söner och döttrar var sin andel av offret. Men åt Hanna gav han då en dubbelt så stor andel, ty han hade Hanna kär, fastän Herren hade gjort henne ofruktsam. Men hennes medtävlarska brukade för att väcka hennes vrede retas mycket med henne, därför att Herren hade gjort henne ofruktsam. Varje år, så ofta hon hade kommit upp till Herrens hus, gjorde han på samma sätt, och den andra retades då med henne på samma sätt. Och nu grät hon och åt ingenting. Då sade hennes man Elkana till henne: »Hanna, varför gråter du? Varför äter du inte? Varför är du så sorgsen? Är jag inte mer för dig än tio söner?«

Responsoriepsalm

Ps 116:12-19 (R. 17a)

R. Dig vill jag offra lovets offer
eller: Halleluja.

Hur skall jag löna Herren
 alla hans välgärningar mot mig?
Jag vill taga frälsningens bågare
 och åkalla Herrens namn. R.

Jag vill infria åt Herren mina löften,
 ja, inför hela hans folk.
Dyrt aktad i Herrens ögon
 är hans frommas död. R.

Ack Herre, jag är ju din tjänare,
 jag är din tjänare, en son till din tjänsteflicka,
 du har lossat mina band. R.

Dig vill jag offra lovets offer,
 jag vill åkalla Herrens namn.
Jag vill infria åt Herren mina löften,
 ja, inför hela hans folk,
i gårdarna till Herrens hus,
 mitt i dig, Jerusalem. R.

Halleluja

Mark 1:15

V. Tiden är inne, Guds rike är nära.
Omvänd er och tro på evangeliet.

Evangelium

Mark 1:14–20

När Johannes hade blivit fångslad, kom Jesus till Galileen och förkunnade Guds budskap och sade: »Tiden är inne, Guds rike är nära. Omvänd er och tro på budskapet.«

När han gick utmed Galileiska sjön, fick han se Simon och hans bror Andreas stå vid sjön och kasta ut sina kastnät, för de var fiskare. Jesus sade till dem: »Kom och följ mig. Jag skall göra er till människofiskare«, och de lämnade genast sina nät och följde honom. Lite längre fram fick han se Jakob, Sebedaios son, och hans bror Johannes som höll på att göra i ordning näten i sin båt. Han kallade på dem, och de lämnade sin far Sebedaios och hans folk i båten och följde efter honom.

TISDAG DEN 14 JANUARI

Läsning

1 Sam 1:9–20

En gång när de hade ätit och druckit i Silo hände sig, medan prästen Eli satt på sin stol vid dörren till Herrens tempel, att Hanna reste sig och i sin djupa bedrövelse började be till Herren under bitter gråt. Och hon gav ett löfte och sade: »Herre Sebaot, om du vill se till din tjänarinnas lidande och tänka på mig och inte glömma din tjänarinna utan ge din tjänarinna en manlig avkomling, så vill jag ge denne åt Herren för hela hans liv, och ingen rakkniv skall komma på hans huvud.«

När hon nu länge bad så inför Herren och Eli därvid gav akt på hennes mun – Hanna talade nämligen i sitt hjärta, och endast hennes läppar rörde sig, men hennes röst hördes inte – då trodde Eli att hon var drucken. Därför sade Eli till henne: »Hur länge skall du bete dig som en drucken? Laga så, att ruset går av dig.«

Men Hanna svarade och sade: »Nej, min herre, jag är en hårt prövad kvinna. Vin och starka drycker har jag inte druckit, men jag utgöt nu min själ för Herren. Anse inte din tjänarinna för en ond kvinna, ty det är mitt myckna bekymmer och min myckna sorg som har drivit mig att tala ända till denna stund.« Då svarade Eli och sade: »Gå i frid. Israels Gud skall ge dig vad du har bett honom om.« Hon sade: »Låt din tjänarinna finna nåd för dina ögon.« Så gick kvinnan sin väg och fick sig mat, och hon såg sedan inte mer så sorgsen ut.

Tidigt följande morgon, sedan de hade tillbett inför Herren, vände de tillbaka och kom hem igen till Rama. Och Elkana kände sin hustru Hanna, och Herren tänkte på henne. Och Hanna blev havande och födde en son, när tiden hade gått. Denne gav hon namnet Samuel, »ty«, sade hon, »av Herren har jag utbett mig honom.«

Responsoriepsalm

1 Sam 2:1, 4–8d (R. jfr 1a)

R. Mitt hjärta jublar över Herren.

Mitt hjärta jublar över Herren,
Herren har upphöjt mitt horn.
Min mun öppnas vitt mot mina fiender,
jag gläder mig över din hjälp. R.

Han bryter sönder hjältarnas bågar,
men de stapplande får rusta sig med kraft.
De som var mätta måste ta lega för bröd,
men de som hungrade hungrar inte mer.
Den ofruktsamma får föda sju gånger om,
men den som var barnrik vissnar bort. R.

Herren dödar och gör levande,
han för ner i dödsriket och upp därifrån.
Han gör fattig och han gör rik,
han slår ner och han reser upp. R.

Han upprättar den ringe ur stoftet,
han lyfter den fattige ur dyn,
han låter honom sitta bredvid furstar,
han låter honom inta en äroplats. R.

Halleluja

Jfr 1 Thess 2:13

V. Ta inte emot Guds ord som ett människoord
utan som vad det verkligen är: Guds ord.

Evangelium

Mark 1:21b–28

Jesus och hans lärjungar kom till Kafarnaum, och när det blev sabbat gick han till synagogan och undervisade. Alla överväldigades av hans undervisning, för han undervisade med makt och inte som de skriftlärdade. I synagogan fanns en man som var besatt av en oren ande, och han började skrika: »Vad har du med oss att göra, Jesus från Nasaret? Har du kommit för att ta död på oss? Jag vet vem du är, Guds helige.« Men Jesus sade strängt åt honom: »Tig! Far ut ur honom!« Den orena anden ryckte och slet i mannen och gav till ett högt rop och for ut ur honom. Alla greps av bävan och började fråga varandra: »Vad är detta? En ny undervisning, med makt bakom orden! Till och med de orena andarna befäller han, och de lyder honom.« Ryktet om honom spred sig genast över hela Galileen.

ONSDAG DEN 15 JANUARI

Läsning

1 Sam 3:1-10, 19-20

Den unge Samuel gjorde tjänst inför Herren under Eli. Och Herrens ord var sällsynt på den tiden, och profetsyner var ovanliga. Då nu en gång Eli, vars ögon hade börjat bli skumma, så att han inte kunde se, låg och sov på sin plats, innan ännu Guds lampa hade slocknat, och medan också Samuel låg och sov, då hände sig i Herrens tempel, där Guds ark stod, att Herren ropade på Samuel. Denne svarade: »Här är jag.« Därefter skyndade han till Eli och sade: »Här är jag. Du ropade ju på mig.« Men han svarade: »Jag har inte ropat. Gå tillbaka och lägg dig.« Och han gick och lade sig.

Men Herren ropade ännu en gång på Samuel. Och Samuel steg upp och gick till Eli och sade: »Här är jag. Du ropade ju på mig.« Men han svarade: »Jag har inte ropat, min son. Gå tillbaka och lägg dig.« Samuel hade nämligen ännu inte lärt att känna igen Herren, och ännu hade inte något Herrens ord blivit uppenbart för honom.

Men Herren ropade åter på Samuel, för tredje gången. Och han steg upp och gick till Eli och sade: »Här är jag. Du ropade ju på mig.« Då förstod Eli att det var Herren som ropade på ynglingen. Därför sade Eli till Samuel: »Gå och lägg dig. Och om han vidare ropar på dig, så säg: 'Tala, Herre! Din tjänare hör.'« Och Samuel gick och lade sig på sin plats.

Då kom Herren och ställde sig där och ropade som de förra gångerna: »Samuel! Samuel!« Samuel svarade: »Tala, din tjänare hör.«

Samuel växte upp, och Herren var med honom och lät ingenting av allt vad han hade sagt falla till jorden. Och hela Israel, från Dan ända till Beer-Seba, förstod att Samuel var ombetrodd att vara Herrens profet.

Responsoriepsalm

Ps 40:2, 5, 7-10 (R. jfr 8a, 9a)

R. Se, jag kommer för att göra din vilja.

Jag satte allt mitt hopp till Herren,
och han böjde sig till mig och hörde mitt rop.
Salig den man som sätter sin förtröstan till Herren
och inte vänder sig till de stolta,
till dem som viker av i lögn. R.

Till slaktoffer och matoffer har du inte behag
– öppna öron har du givit mig –
du begär inte brännoffer och syndoffer.
Därför säger jag: »Se, jag kommer. R.

I bokrullen är skrivet vad jag skall göra.
Att göra din vilja, min Gud, är min lust,
och din lag är i mitt hjärta.« R.

Jag bådard glädje, jag förkunnar din rättfärdighet
i den stora församlingen.
Se, jag tillsluter inte mina läppar;
du, Herre, vet det. R.

Halleluja

Joh 10:27

V. Mina får lyssnar till min röst, säger Herren.
Jag känner dem, och de följer mig.

Evangelium

Mark 1:29–39

Jesus och de som följde honom gick från synagogan hem till Simon och Andreas tillsammans med Jakob och Johannes. Simons svärmor låg i feber, och det sade de genast till Jesus. Han gick fram till henne, tog hennes hand och reste henne upp. Och febern lämnade henne, och hon passade upp dem. På kvällen, efter solnedgången, kom man till honom med alla sjuka och besatta. Hela staden hade samlats utanför dörren. Och han botade många som led av olika sjukdomar och drev ut många demoner, och han förbjöd demonerna att tala, eftersom de visste vem han var.

Tidigt nästa morgon, medan det ännu var mörkt, gav han sig av därifrån och gick bort till en enslig plats, och där bad han. Simon och de andra skyndade efter honom, och när de hade funnit honom sade de: »Alla söker efter dig.« Han svarade: »Låt oss gå åt ett annat håll, till byarna här omkring, så att jag kan predika där också. Det är därför jag har gått ut.« Och han gick och predikade i synagogorna i hela Galileen och drev ut demonerna.

TORSDAG DEN 16 JANUARI

Läsning

1 Sam 4:1–11

Israel drog ut i strid mot filistéerna och slog läger vid Eben-Haeser, medan filistéerna hade slagit läger vid Afek. Filistéerna ställde då upp sig i slagordning mot Israel, och striden spred sig, och israeliterna blev slagna av filistéerna. Dessa nedgjorde på slagfältet omkring 4 000 man. När folket kom tillbaka till lägret, sade de äldste i Israel: »Varför har Herren i dag låtit oss bli slagna av filistéerna? Låt oss hämta hit från Silo Herrens förbundsark, för att den må komma och vara ibland oss och rädda oss från våra fienders hand.« Så sände då folket män till Silo, och de bar därifrån Herrens Sebaots förbundsark, hans som tronar på keruberna. Och Elis båda söner, Hofni och Pinehas, följde med Guds förbundsark.

Då nu Herrens förbundsark kom in i lägret, höjde hela Israel ett stort jubelrop, så att det dånade i marken. När då filistéerna hörde jubelropet, sade de: »Vad betyder detta stora jubelrop i hebréernas läger?« Och de fick veta att Herrens ark hade kommit in i lägret. Då blev filistéerna förskräckta, ty de tänkte: »Gud har kommit in i lägret.« Och de sade: »Ve oss! Något sådant har inte hänt förut. Ve oss! Vem kan rädda oss från denne väldige Guds hand? Det var denne Gud som slog egyptierna med alla slags plågor i öknen. Men fatta ändå mod och var män, ni filistéer, så att ni inte blir trälar åt hebréerna, så som de har varit trälar åt er. Ja, var

män och kämpa!« Så stred nu filistéerna, och israeliterna blev slagna och flydde var och en till sin hydda, och nederlaget blev mycket stort: av Israel föll 30 000 man av fotfolket. Dessutom blev Guds ark erövrade, och Elis båda söner, Hofni och Pinehas, blev dödade.

Responsoriepsalm

Ps 44:10–11, 14–15, 24–25 (R. 27b)

R. Rädda oss, Herre, i din nåd.

Herre, nu har du förkastat oss
och låtit oss bli till skam,
du drar inte ut med våra härar.

Du låter oss vika tillbaka för ovännen,
och de som hatar oss tar sig byte. R.

Du låter oss bli till skam för våra grannar,
till spott och hån för dem som bor omkring oss.

Du gör oss till ett ordspråk bland folken,
du låter folken visa förakt för oss. R.

Vakna upp! Herre, varför sover du?

Vakna, förkasta oss inte för alltid.

Varför döljer du ditt ansikte
och glömmet vårt lidande och trångmål? R.

Halleluja

Jfr Matt 4:23

V. Jesus förkunnade budskapet om riket
och botade alla slags sjukdomar bland folket.

Evangelium

Mark 1:40–45

En spetälsk kom till Jesus och föll på knä och bad: »Vill du, så kan du göra mig ren.« Jesus greps av vrede, sträckte ut handen och tog på honom och sade: »Jag vill. Bli ren!« Och genast försvann spetälskan, och han blev ren. Jesus skickade bort honom med en sträng förmaning: »Säg ingenting till någon, men gå och visa upp dig för prästen och ge det offer för din rening som Mose har bestämt. Det blir ett vittnesbörd för dem.« Men mannen gick därifrån och började tala vitt och brett om saken, så att Jesus inte längre kunde visa sig i någon stad utan stannade ute i ödemarken. Och det kom folk till honom från alla håll.

FREDAG DEN 17 JANUARI

Läsning

1 Sam 8:4-7, 10-22a

Alla de äldste i Israel församlade sig och kom till Samuel i Rama. Och de sade till honom: »Du är ju nu gammal, och dina söner vandrar inte på dina vägar. Så sätt nu en kung över oss till att skipa rätt bland oss, så som alla andra folk har.« Men Samuel ogillade att de sade så: »Ge oss en kung, för att han må skipa rätt bland oss.« Och Samuel bad till Herren. Då sade Herren till Samuel: »Lyssna till folkets ord, och gör allt vad de begär av dig. Ty det är inte dig de har förkastat, nej, mig har de förkastat, genom att de inte vill att jag skall vara kung över dem.«

Och Samuel sade till folket, som hade begärt en kung av honom, allt vad Herren hade talat. Han sade: »Detta blir den kungs rätt, som kommer att regera över er: Era söner skall han ta och skall sätta dem på sina vagnar och hästar, till sin tjänst, eller också skall de tvingas att springa framför hans vagnar. Andra av dem skall han ta och sätta till sina över- och underhövitsmän, och andra skall tvingas att plöja hans åkerjord och inbärga hans skörd och tillverka hans krigsredskap och hans vagnsredskap. Era döttrar skall han ta till salvoberederskor, kokerskor och bagerskor. Era bästa åkrar, vingårdar och olivplanteringar skall han ta och skall ge dem åt sina tjänare. Och han skall ta tionde av era sädesfält och era vingårdar och ge åt sina hovmän och tjänare. Dessutom skall han ta era tjänare och era tjänarinnor och era bästa ynglingar, likaså era åsnor, och använda dem för sitt behov. Av er småboskap skall han ta tionde, och ni skall vara hans trälar. När ni då ropar om hjälp för den kungs skull som ni själva har utvalt åt er, då skall Herren inte svara er.«

Men folket ville inte lyssna till Samuels ord utan sade: »Nej, en kung måste vi ha över oss. Vi vill bli lika alla andra folk. Vi vill ha en kung som skipar rätt bland oss och som drar ut i spetsen för oss till att föra våra krig.« Då nu Samuel hörde allt detta som folket sade, framförde han det till Herren. Men Herren sade till Samuel: »Lyssna till deras ord, och sätt en kung över dem.«

Responsoriepsalm

Ps 89:16-19 (R. jfr 2a)

R. Jag vill sjunga om Herrens nådegärningar i evighet.

Saligt är det folk som prisar dig,
de som vandrar, o Herre, i ditt ansiktes ljus.
De gläder sig alltid åt ditt namn
och jublar över din segerkraft. R.

Du är deras styrka och prydnad,
i din godhet upphöjer du vårt horn.
Och han som är vår sköld tillhör Herren,
vår konung tillhör Israels Helige. R.

Halleluja

Luk 7:16

V. En stor profet har uppstått bland oss,
Gud har besökt sitt folk.

Evangelium

Mark 2:1-12

När Jesus kom tillbaka till Kafarnaum blev det känt att han var hemma. Det samlades så mycket folk att inte ens platsen utanför dörren räckte till längre, och han förkunnade ordet för dem. Då kom de dit med en lam som bars av fyra män. Eftersom de inte kunde komma fram till Jesus i trängseln, bröt de upp taket ovanför honom och firade ner bädden med den lame genom öppningen. När Jesus såg deras tro, sade han till den lame: »Mitt barn, dina synder är förlåtna.«

Nu satt där några skriftlärdar, och de tänkte för sig själva: »Hur kan han tala så? Han hädar ju. Vem kan förlåta synder utom Gud?« Jesus förstod i sin ande vad de tänkte och sade till dem: »Hur kan ni tänka så i era hjärtan? Vilket är lättast, att säga till den lame: Dina synder är förlåtna, eller att säga: Stig upp, ta din bädd och gå? Men för att ni skall veta att Människosonen har makt att förlåta synder här på jorden, säger jag dig« – och nu talade han till den lame – »stig upp, ta din bädd och gå hem.« Och mannen steg upp, tog genast sin bädd och gick ut i allas åsyn, så att de häpnade och prisade Gud och sade: »Aldrig har vi sett något sådant!«

LÖRDAG DEN 18 JANUARI

S:T ERIKS DOMKYRKAS INVIGNING

Fest

Man väljer en av följande läsningar.

Läsning

Jes 56:1, 6-7

Så säger Herren: Ge akt på vad rätt är, och öva rättfärdighet, ty min frälsning kommer snart, och snart blir min rättfärdighet uppenbarad.

Främlingarna som har slutit sig till Herren, för att tjäna honom och för att älska Herrens namn och så vara hans tjänare, alla som håller sabbaten, så att de inte ohelgar den, och som står fast vid mitt förbund, dem skall jag låta komma till mitt heliga berg och ge dem glädje i mitt bönehus, och deras brännoffer och slaktoffer skall vara mig välbehagliga på mitt altare. Ty mitt hus skall kallas ett bönehus för alla folk.

eller:

Läsning

Heb 12:18–19, 22–24

Ni har inte kommit till ett berg som man kan ta på, ett berg i lågor, inte till töcken, mörker och stormvind, till basunstötar och en röst som talade så att de som hörde den bad att slippa höra mer. Nej, ni har kommit till Sions berg och den levande Gudens stad, det himmelska Jerusalem, och står inför mångtusende änglar, en festförsamling av alla förstfödda som har sitt namn i himlen; ni står inför Gud, allas domare, inför andarna av de rättfärdiga som har fullkomnats och inför Jesus, förmedlaren av ett nytt förbund, och det renande blod som talar starkare än Abels.

Responsoriepsalm

Ps 84:3–5, 10–11 (R. 2)

R. Hur ljuvlig är inte din boning, Herre Sebaot!

Min själ längtar och trängtar efter Herrens gårdar,
min själ och min kropp jublar mot levande Gud. R.

Ty sparven har funnit ett hus
och svalan ett bo åt sig, där hon kan lägga sina ungar:
dina altaren, Herre Sebaot, min konung och min Gud. R.

Saliga de som bor i ditt hus,
de lovar dig ständigt.
Gud, se till vår sköld,
akta på din smordes ansikte. R.

Ty en dag i dina gårdar
är bättre än tusen andra,
jag vill hellre vakta dörren i min Guds hus
än vistas i de gudlösas hyddor. R.

Halleluja

Jes 66:1

V. Himmelen är min tron,
och jorden är min fotapall, säger Herren.
Vad för ett hus skulle ni då kunna bygga åt mig.

Evangelium

Joh 4:19–24

Vid den tiden sade den samariska kvinnan till Jesus: »Herre, jag ser att du är en profet. Våra fäder har tillbett Gud på det här berget, men ni säger att platsen där man skall tillbe honom finns i Jerusalem.« Jesus svarade: »Tro mig, kvinna, den tid kommer då det varken är på det här berget eller i Jerusalem som ni skall tillbe Fadern. Ni tillber det som ni inte känner till. Vi tillber det vi känner till, eftersom frälsningen kommer från judarna. Men den tid kommer, ja, den är redan här, då alla sanna gudstillbedjare skall tillbe Fadern i ande och sanning. Ty så vill Fadern att man

skall tillbe honom. Gud är ande, och de som tillber honom måste tillbe i ande och sanning.«

ANDRA SÖNDAGEN »UNDER ÅRET« DEN 19 JANUARI

Första läsningen

Jes 49:3, 5-6

Herren sade till mig:
Du är min tjänare, Israel,
genom dig skall jag visa min härlighet.
Nu har Herren talat,
han som skapade mig till sin tjänare
redan i moderlivet,
för att jag skulle föra Jakob tillbaka
och låta Israel samlas hos honom.
Så skulle jag vinna ära inför Herren
och min Gud vara min styrka.
Han säger:
Det är inte nog att du är min tjänare,
som upprättar Jakobs stammar
och för tillbaka Israels överlevande,
jag skall göra dig till ett ljus för andra folk,
för att min räddning skall nå över hela jorden.

Responsoriepsalm

Ps 40:2, 4ab, 7-10 (R. 9a)

När responsoriepsalmen sjungs så används texten i Cecilia 633. När den läses används följande text:

R. Gärna gör jag din vilja, min Gud.

Länge väntade jag på Herren,
och han böjde sig ner till mig och hörde mitt rop.
Han lade en ny sång i min mun,
en lovsång till vår Gud. R.

Slaktoffer och matoffer önskar du inte,
du har lärt mig att lyssna.
Brännoffer och syndoffer begär du inte,
därför säger jag: Jag är här.
I bokrullen står vad jag skall göra. R.

Gärna gör jag din vilja, min Gud,
jag har din lag i mitt hjärta.
Jag bär bud om din trofasta hjälp
till den stora tempelskaran.
Jag håller inte tillbaka mina ord,

det vet du, Herre. R.

Andra läsningen

1 Kor 1:1-3

Från Paulus, genom Guds vilja kallad att vara Kristi Jesu apostel, och från vår broder Sosthenes till Guds församling i Korinth, till dem som helgats genom Kristus Jesus och kallats att vara heliga tillsammans med alla dem på varje plats som åkallar vår herre Jesu Kristi namn, deras och vår herre. Nåd och frid från Gud, vår fader, och herren Jesus Kristus.

Halleluja

Jfr Joh 1:14a, 12a

V. Ordet blev människa och tog sin boning ibland oss;
alla som tar emot honom får bli Guds barn.

Evangelium

Joh 1:29-34

Vid den tiden såg Johannes döparen Jesus komma, och han sade: »Där är Guds lamm som tar bort världens synd. Det är om honom jag har sagt: Efter mig kommer en som går före mig, ty han fanns före mig. Jag kände honom inte, men för att han skall bli sedd av Israel har jag kommit och döper med vatten.« Och Johannes vittnade och sade: »Jag har sett Anden komma ner från himlen som en duva och stanna över honom. Jag kände honom inte, men han som sände mig att döpa med vatten sade till mig: 'Den som du ser Anden komma ner och stanna över, han är den som döper med helig ande.' Jag har sett det, och jag har vittnat om att han är Guds utvalde.«